

Wyjaśnienia nt. preferencji zastosowanych w przypadku producentów pasz dla zwierząt gospodarskich z surowców niemodyfikowanych genetycznie

W związku z kolejnym naborem wniosków w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, kryteria wyboru operacji zostały rozszerzone o sektor produkcji pasz bazujących na surowcach niebędących organizmami genetycznie zmodyfikowanymi przeznaczonymi do użytku paszowego.

Zgodnie z § 14 w ust. 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w przypadku tzw. naboru zwykłego, operacji przyznaje się 20 punktów, jeżeli dotyczy działalności gospodarczej sklasyfikowanej w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pod numerem 10.91.Z Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich a 100% kosztów kwalifikowalnych realizacji tej operacji dotyczy produkcji pasz, które:

- a) będą oznakowane jako wolne od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2019 r. poz. 706) przez umieszczenie zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów (Dz. U. poz. 1401):
  - na opakowaniu lub etykiecie znaku graficznego z określeniem "bez GMO",
  - w dokumentacji towarzyszącej paszy określenia "bez GMO" lub
  - na wywieszce dotyczącej paszy informacji o oznakowaniu tej paszy jako wolnej od GMO lub
- b) zawierają, składają się lub zostały wyprodukowane z organizmów, dla których nie istnieją odpowiedniki wpisane do wspólnotowego rejestru genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy prowadzonego przez Komisję Europejską na podstawie art. 28 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432).

Powyższe oznacza, że uzyskanie **20 punktów** rankingowych za spełnienie powyższego kryterium możliwe jest jedynie w przypadku, gdy **100% kosztów kwalifikowalnych operacji** będzie odnosiło się do kosztów w zakresie produkcji pasz wolnych od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) lub pasz, dla których nie istnieją odpowiedniki wpisane do wspólnotowego rejestru genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy prowadzonego przez Komisję Europejską.

Należy podkreślić, iż do zakresu tego typu kosztów można również zaliczyć wydatki niezwiązane bezpośrednio z produkcją pasz, jednakże wykorzystywane w procesach

powiązanych z tą produkcją, takie jak np. silos do przechowywania zboża lub pasz. Do kosztów kwalifikowalnych można również zaliczyć koszty związane z ochroną środowiska, czy przeciwdziałaniem zmianom klimatu, o ile cały zaplanowany do realizacji zakres rzeczowy takich inwestycji będzie związany z prowadzeniem działalności polegającej na produkcji pasz „bez GMO”. W tej kategorii kosztów wsparciem objęte są też urządzenia do wytwarzania energii, takie jak np. instalacja fotowoltaiczna, czy pompa ciepła, o ile wytworzona z ich pomocą energia będzie w całości wykorzystywana do zasilenia linii produkcyjnej do produkcji pasz „bez GMO”.

Co więcej, możliwe jest otrzymanie punktów rankingowych w ramach dwóch różnych kryteriów wyboru w zakresie tych samych kosztów kwalifikowalnych tj. dla przykładu w zakresie inwestycji dotyczącej linii produkcyjnej - uzyskanie 20 pkt rankingowych w odniesieniu do kryterium w zakresie produkcji pasz wolnych od GMO oraz dodatkowo 5 punktów rankingowych za inwestycję przyczyniającą się do wprowadzenia, nowych produktów, procesów lub technologii (innowacyjności) w skali danego przedsiębiorstwa.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że operacja nie uzyska 20 pkt rankingowych, jeśli podmiot ubiegający się o wsparcie finansowe chciałby wykorzystywać w przyszłości elementy inwestycji objętej dofinansowaniem (np. budynku magazynowego) również do innych celów niż wytwarzanie pasz bez GMO (np. do handlu hurtowego owocami i warzywami). Operacja taka nie spełnia wymagań określonych dla kryteriów wyboru w § 14 ust. 2 pkt 9 rozporządzenia MRiRW.

Ten sam sposób oceny operacji w zakresie przyznawania punktów rankingowych będzie miał zastosowanie w sytuacji, gdy wnioskodawca zaznaczy we wniosku o przyznanie pomocy, iż obok działalności gospodarczej określonej w ramach kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności 10.91.Z *Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich* (do której odnoszą się kryteria wyboru w zakresie produkcji pasz bez GMO), operacja będzie dotyczyła dodatkowych kodów działalności.

Legislacja

Nowe przepisy prawne dotyczące oznakowania produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów, weszły w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku:

1) Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów (Dz. U. poz. 1401).

Ustawa wprowadza dobrowolny system znakowania produktów żywnościowych i paszowych jako wolnych od GMO. Zgodnie z przepisami ustawy możliwe do oznakowania jako wolne od GMO będą następujące produkty:

- żywność pochodzenia roślinnego, ale tylko taka, która ma odpowiedniki modyfikowane genetycznie dopuszczone do obrotu na rynku UE (kukurydza, rzepak, soja, burak cukrowy),

- żywność pochodzenia zwierzęcego uzyskana ze zwierząt lub od zwierząt karmionych paszami „bez GMO”,
- żywność wieloskładnikowa, która zawiera ³co najmniej 50% składników kwalifikujących się do oznakowania,
- pasze.

Ustawa szczegółowo określa wymagania wobec każdej z wymienionych grup produktów oraz formy ich oznakowania. Ustawa wprowadza przy tym identyczne w formie znaki graficzne zawierające oznaczenia słowne:

- „bez GMO” - w przypadku żywności pochodzenia roślinnego oraz pasz,
- „wyprodukowane bez stosowania GMO” - w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego i żywności wieloskładnikowej, w której znajdują się składniki pochodzenia zwierzęcego.

Ustawa deleguje zadania kontrolne w przestrzeganiu prawidłowości jej zapisów Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcji Handlowej w zakresie kontroli żywności oraz Inspekcji Weterynaryjnej - w zakresie kontroli pasz.

- 2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie znaków graficznych, które stosuje się w celu oznakowania żywności i pasz jako wolnych od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. poz. 2236). Rozporządzenie ma na celu ujednoczenie formy graficznej znaków stosowanych dla oznakowania produktów jako wolnych od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) tj:
- żywności, w tym żywności pochodzenia roślinnego, żywności pochodzenia zwierzęcego, jak i żywności wieloskładnikowej;
  - pasz.

Dzięki jednolitej formie oznakowania konsument otrzyma jednoznaczną i łatwą w odbiorze informację o specyfice produktów, czyli braku modyfikacji genetycznej w żywności pochodzenia roślinnego i w paszach oraz braku stosowania modyfikacji genetycznej w procesie wytwarzania żywności pochodzenia zwierzęcego (przede wszystkim o niestosowaniu pasz GMO w żywieniu zwierząt).